

Sprawozdanie Zarządu X-Trade Brokers Dom Maklerski S.A. z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2015

Czynniki Ryzyka i Zagrożenia

Przychody Grupy uzależnione są bezpośrednio od wolumenu transakcji zawieranych przez klientów Grupy, który z kolei skorelowany jest z ogólnym wolumenem obrotu na rynku FX/CFD oraz poziomem zmienności na rynkach finansowych i towarowych. Skutkiem spadku wolumenu obrotu na rynku FX/CFD oraz niskiego poziomu zmienności na rynkach finansowych i towarowych są niższe przychody z obrotu generowanego przez klientów Grupy, co z kolei ma wpływ na rentowność Grupy. Tym samym prawdopodobny jest spadek przychodów i rentowności Grupy w okresach niskich wolumenów obrotu lub małej zmienności na globalnych rynkach finansowych i towarowych. Natomiast duża zmienność na rynkach finansowych i towarowych co do zasady generuje wyższe wolumeny obrotów na platformach transakcyjnych Grupy, co ma pozytywny wpływ na przychody i rentowność Grupy.

Wolumen obrotów oraz zmienność na globalnych rynkach finansowych i towarowych, które wpływają na przychody i rentowność Grupy są bezpośrednio i pośrednio uzależnione od czynników będących poza jej kontrolą, takich jak warunki makroekonomiczne i polityczne, powszechne trendy w biznesie i sektorze finansowym, zmiany wolumenu transakcji na globalnych rynkach finansowych i towarowych, zmiany pod względem popytu i podaży dla walut, towarów, aktywów finansowych, ruchy kursów wymiany walut, cen aktywów finansowych i towarów oraz zmian potencjału finansowego uczestników rynku.

Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe w związku ze swoją działalnością opartą na modelu market making. W ramach swojej działalności Grupa występuje jako strona w transakcjach realizowanych przez klientów Grupy. Z uwagi na powyższe Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zmian w cenach rynkowych instrumentów bazowych, w odniesieniu do których Grupa posiada otwarte pozycje. Otwarte pozycje zajmowane przez Grupę wynikają z transakcji zawartych przez klientów Grupy, które nie zostały w naturalny sposób skompensowane przez przeciwne transakcje klientów Grupy na danym instrumencie lub nie zostały zabezpieczone przez Grupę poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających z zewnętrznymi instytucjami finansowymi zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem rynkowym stosowanymi przez Grupę.

W ramach swojej działalności Grupa polega zarówno na własnej technologii, jak i na technologii dostarczanej przez podmioty trzecie w celu stworzenia infrastruktury dla aktywności transakcyjnej klientów Grupy i prawidłowego przetwarzania danych zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Wszelkie zakłócenia w prawidłowym funkcjonowaniu oprogramowania lub jego uszkodzenia powstałe z jakiegokolwiek przyczyny, nieprawidłowe dane lub algorytmy mogą skutkować realizacją transakcji po nieprawidłowych cenach, akceptacją klientów z jurysdykcji, w których Grupa nie posiada odpowiednich licencji, autoryzacji lub zezwoleń, koniecznością zawieszenia oferowania swoich produktów i usług przez Grupę lub poniesieniem znaczących kosztów naprawy zakłóceń albo kosztów prawnych przez Grupę. Powyższe zakłócenia lub uszkodzenia infrastruktury technicznej Grupy mogą niekorzystnie wpłynąć na reputację i działalność Grupy, a także na zdolność terminowego świadczenia usług na rzecz jej klientów i narazić ją na wzmożone działania kontrolne ze strony organów regulacyjnych. Powyższe czynniki mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki Grupy.

Grupa prowadzi działalność w ściśle regulowanym otoczeniu nakładającym na Grupę określone istotne zobowiązania w zakresie przestrzegania wielu międzynarodowych i lokalnych regulacji oraz przepisów prawnych. Grupa podlega regulacjom dotyczącym m.in.: (i) praktyk sprzedaży, włącznie z pozyskiwaniem klientów i działalnością marketingową; (ii) utrzymywania kapitałów na określonym poziomie; (iii) praktyk w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz procedur identyfikacji klientów (KYC); (iv) obowiązków raportowania do organów regulacyjnych i raportowania do repozytoriów

transakcji; (v) obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych oraz przestrzegania tajemnicy zawodowej; (vi) obowiązków w zakresie ochrony inwestorów i przekazywania im odpowiednich informacji na temat ryzyka związanego ze świadczonymi usługami maklerskimi; oraz (vii) nadzoru nad działalnością Grupy. Grupa jest również zobowiązana do przestrzegania szybko zmieniających się przepisów prawa i wytycznych organów regulacyjnych w zakresie wskaźników dźwigni maksymalnej. Przestrzeganie powyższych regulacji może być skomplikowane, czasochłonne, a także kosztowne. Nawet niewielkie, niezamierzone nieprawidłowości mogą skutkować roszczeniami wynikającymi z naruszenia obowiązujących przepisów i regulacji lub karami. Zdolność Grupy do przestrzegania obowiązujących przepisów zależy w dużej mierze od skuteczności systemów monitorowania wewnętrznego przestrzegania przepisów (ang. compliance function), a także zdolności do pozyskania i utrzymania odpowiedniego personelu zajmującego się monitorowaniem zgodności z wymogami prawa (ang. compliance personnel).

Zarządzanie ryzykiem

Spółka narażona jest na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż Spółka będzie podejmowała ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Polityki, procedury i procesy zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji, pomiaru, kontrolowania i monitorowania podejmowanego ryzyka.

Na poziomie strategicznym, za ustalenie i monitorowanie polityki zarządzania ryzykami odpowiada Zarząd. Wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych.

W Spółce został powołany Komitet Zarządzania Ryzykiem, który spełnia przede wszystkim funkcje konsultacyjne i doradcze na rzecz organów statutowych Spółki w zakresie strategii zarządzania kapitałem, polityki zarządzania ryzykiem, metodyk pomiaru ryzyk, planów kapitałowych i oceny adekwatności kapitałowej Spółki. W szczególności, wspiera Dział Kontroli Ryzyka w zakresie identyfikacji istotnych ryzyk w Spółce oraz budowy katalogu ryzyk, zatwierdza polityki i procedury zarządzania poszczególnymi ryzykami i procesem ICAAP, weryfikuje i zatwierdza analizy przeprowadzone przez właścicieli poszczególnych ryzyk oraz Dział Kontroli Ryzyka w ramach systemu zarządzania ryzykiem oraz procesu ICAAP w Spółce.

Dział Kontroli Ryzyka jest odpowiedzialny za wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem i wspomaga Zarząd w kształtowaniu, przeglądaniu i aktualizacji zasad ICAAP w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania w środowisku zewnętrznym, w którym funkcjonuje Spółka, monitoruje odpowiedniość i skuteczność wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem, identyfikuje, monitoruje ryzyko rynkowe inwestycji własnych Spółki, wyznacza wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych ryzyk oraz szacuje kapitał wewnętrzny. W ramach Zarządu wyznaczony został członek zarządu bezpośrednio odpowiedzialny za funkcjonowanie Działu Kontroli Ryzyka.

Rada Nadzorcza Spółki zatwierdza system zarządzania ryzykiem w Grupie

Ryzyko rynkowe

Spółka zawiera na rynku OTC kontrakty na różnice cenowe (CFD) i opcje binarne (*digital option*). Spółka może również nabywać papiery wartościowe oraz zawierać kontrakty terminowe na rachunek własny na regulowanych rynkach giełdowych.

Biorąc pod uwagę czynniki ryzyka wyszczególniamy następujące ryzyka:

- Ryzyko walutowe, związane ze zmianą kursów walutowych,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko zmiany cen towarów,

- Ryzyko zmiany cen instrumentów kapitałowych.

Podstawowym celem Spółki w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym jest kontrolowanie wpływu tego ryzyka na rentowność prowadzonej działalności. Praktyka Spółki w tym zakresie jest zgodna z następującymi zasadami:

- Zarząd Domu Maklerskiego określa w strategii inwestycyjnej: krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe cele inwestycyjne, zasady budowania portfela inwestycji i metody zarządzania nim, kwotę środków przeznaczoną do inwestowania, a także zasady i mechanizmy zabezpieczające przed przekroczeniem dopuszczalnych limitów dużych zaangażowań. Ponadto, w procedurach wewnętrznych ustalone zostały zasady zabezpieczania ryzyka finansowego związanego z utrzymywaniem otwartej pozycji na instrumentach finansowych oraz związane z tym limity.
- Dział Kontroli Ryzyka regularnie sprawdza wykorzystanie limitów oraz zasadność wykonania ewentualnych transakcji zabezpieczających,
- W 2015 roku Spółka wdrożyła szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej.

Ryzyko walutowe

Jednostka dominująca zawiera transakcje głównie na rynku walutowych kontraktów pochodnych. Oprócz transakcji, których instrumentem bazowym jest kurs walutowy, Spółka posiada instrumenty wyrażone w walucie obcej.

Dom Maklerski zarządza również ryzykiem rynkowym generowanym przez aktywa utrzymywane w walutach obcych, tzw. pozycje walutowe. Na pozycje walutowe składają się środki własne Domu Maklerskiego nominowane w walutach obcych w celu rozliczenia transakcji na rynkach zagranicznych oraz związane z prowadzeniem oddziałów zagranicznych.

Dział Księgowości sprawuje nadzór nad stanem środków własnych na rachunkach bankowych. Dział Kontroli Ryzyka aktywnie uczestniczy w wyznaczaniu limitów związanych z ryzykiem rynkowym, monitoruje skuteczność systemów kontroli ryzyka rynkowego, sprawdza zgodność sald bankowych z saldami klientów w systemach transakcyjnych, monitoruje zmiany sald i przestrzeganie limitów wewnętrznych.

W 2015 roku Spółka dominująca wdrożyła szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka walutowego metodą wartości zagrożonej.

Ryzyko kredytowe

Na ryzyko kredytowe głównie wpływa ryzyko związane z utrzymywaniem środków pieniężnych zarówno własnych, jak i Klientów na rachunkach bankowych. Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych jest ograniczane poprzez wybór banków o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe oraz poprzez dywersyfikację banków, w których otwierane są rachunki. Dział Kontroli Ryzyka na bieżąco monitoruje prawdopodobieństwa niewypłacalności i oceny wiarygodności kredytowej banków podejmując, w odpowiednich przypadkach, działania opisane w procedurach wewnętrznych. Codziennie monitorowana jest także koncentracja ekspozycji, w celu uniknięcia nadmiernego negatywnego wpływu na Spółkę pojedynczego zdarzenia z zakresu ryzyka kredytowego.

Ryzyko kredytowe kontrahenta związane jest z ryzykiem niewypłacalności Klienta lub innego partnera, z którym Spółka zawiera transakcje instrumentami finansowymi. W stosunku do zawartych transakcji z klientami na rynku OTC, Dom Maklerski prowadzi politykę zabezpieczania się przed ryzykiem

kredytowym kontrahenta poprzez stosowanie mechanizmów *stop-out* i *margin call*, polegających na niedopuszczeniu do powstania straty przewyższającej wniesiony depozyt zabezpieczający. Zabezpieczeniem wykonania zobowiązania są środki pieniężne Klienta zdeponowane w Domu Maklerskim. W przypadku innych kontrahentów Spółka aktywnie monitoruje i kontroluje otwarte pozycje oraz zdolność partnerów do wykonania zobowiązań.

Transakcje zawierane przez Klientów na rynku regulowanym praktycznie nie generują istotniejszego ryzyka kredytowego, gdyż zdecydowana większość zleceń klientów znajduje pełne pokrycie na rachunku pieniężnym.

W 2015 roku Jednostka dominująca wdrożyła szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka kredytowego metodą opartą na prawdopodobieństwie niewypłacalności.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Spółki oraz jej kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych, którego źródłami mogą być umowy zawierane przez Spółkę, z których wynikają należności lub zobowiązania uzależnione od stopy procentowej oraz posiadanie aktywów lub zobowiązań w instrumentach finansowych uzależnionych od stóp procentowych.

Zasadniczo, zmiana wysokości bankowych stóp procentowych nie ma znaczącego wpływu na sytuację finansową Spółki, jako że Spółka ustala oprocentowanie środków na rachunkach pieniężnych klientów w oparciu o formułę zmienną, w wysokości nieprzekraczającej oprocentowania uzyskiwanego przez Spółkę od banku prowadzącego rachunek bankowy, na którym zgromadzone są środki klientów.

Oprocentowanie na rachunkach pieniężnych ma charakter oprocentowania zmiennego powiązane ze stawkami oprocentowania na rynku międzybankowym, dlatego też wystąpienie niekorzystnego dla domu maklerskiego niedopasowania stóp procentowych jest minimalne.

Biorąc pod uwagę, iż Spółka utrzymuje niski poziom średniego czasu trwania (*duration*) aktywów i zobowiązań oraz minimalizuje lukę czasu trwania, wrażliwość rynkowej wartości aktywów i pasywów na zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych jest minimalna.

Ryzyko płynności

Spółka utożsamia ryzyko płynności z ryzykiem utraty płynności płatniczej, czyli ryzykiem utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wywiązywania się z zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty. W analizie płynności stosuje się bieżące uzyskiwanie środków płynnych, przyszłe potrzeby, scenariusze alternatywne i plany awaryjne w zakresie utrzymania płynności płatniczej.

Obecnie w Domu Maklerskim wartość aktywów najbardziej płynnych (własne środki pieniężne) znacznie przekracza wartość zobowiązań, stąd ryzyko płynności jest minimalne. Wartości te są na bieżąco monitorowane.

Ryzyko operacyjne

W związku z dynamicznym rozwojem Jednostki dominującej, rozbudową oferty produktowej i infrastruktury informatycznej Spółka w dużej mierze narażona jest na ryzyko operacyjne zdefiniowane jako możliwość powstania straty na skutek niedopasowania lub zawodności wewnętrznych procesów,

błędów ludzkich i systemów, lub na skutek zdarzeń zewnętrznych, przy czym ryzyko prawne uznaje się za jeden z rodzajów ryzyka operacyjnego.

W Domu Maklerskim obowiązuje szereg procedur dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym plany zachowania ciągłości działania Spółki, plany awaryjne oraz polityka kadrowa. Podobnie jak w przypadku innych ryzyk, Spółka podchodzi do ryzyka operacyjnego w sposób aktywny – starając się identyfikować zagrożenia i podejmując działania zapobiegające ich wystąpieniu, lub ograniczające ich skutki a istotnym elementem tego procesu jest analiza częstotliwości miejsca powstawania i rodzaju zdarzeń z zakresu ryzyka operacyjnego.